

Euclidis Elementorum libros VI, addita ad librum V:um demonstratione analytica;

Quæ circa Arithmetica a Forssel, proponuntur usque ad doctrinam computatione Rabatt dicta crebris didicerunt exercitiis!

In Geographia:

Librum a *Palmblad* editum, descriptionem orbis mathematicam, physicam & politicam continentem.

In Historia universali:

Historiam antiquitatis atque medii ævi duce *Ekelund*.

In doctrina Religionis:

Catechismum Lutheri, a *Lindblom* editum, & Historiam Religionis a *Rosenmüller* breviter expositam.

10

Quæ studia, etsi parum ampla, tamen ita sunt comparata, ut nostris scholis suo cum fructu ulterius adesse non possint juvenes laudati. Quamobrem hoc Tibi, Percelebris Vir, omni quo par est verborum honore commendo rogoque, velis pro huminitate Tua eisdem veniam largiri Tuas Collegarumque Tuorum ad Gymnasium, nostris in arvis demum feliciter inauguratum, eruditissimas exaudiendi lectiones. Testis vero, erit hæc ipsa commendatio humillima de spe læta, qua incunabulis hujus Gymnasii adstitit Schola nostra, de reverentiaque & observantia, qua perseveraturus sum

20

Percelebris Vir
Nominis Tui
Cultor humillimus
Joh. Vilh. Snellman

Dabam Kuopioae die 25 Augusti
1844.

30

257 J. J. NERVANDER — J. V. SNELLMAN AUGUSTI 1844

HUB, JVS handskriftssamling

Min Heders Broder,

Jag har länge underlåtit att svara på Ditt sednaste bref, men skälet är att äfven jag engång i min lefnad haft brådtom. Jag har nemligen nödgats en lång tid bortåt skriva och trycka den Arithmetik, som Du ännu innan en rad deraf var skriven, ansåg Dig befogad att recensera och förkasta som skolbok. I det fallet och ett förut har jag en gås oplockad med Dig, som jag hoppas vid något tredje tillfälle kunna med full ränta liqvidera. »Aber darum keine Feindschaft!» Först förtrot saken mig i synnerhet när jag småningom insåg att Du ej hade, jag vill ej säga Courage, men åtminstone resolution att recensera Kung Fjalar. Sedermera har jag blifvit försonad med recensionen genom det humoristiska deri. Om nemligen en recension någonsin skall gagna en författare, så är det otvifvelaktigt då när han erhåller den så i tid att Han derefter kan rätta sig vid författandet. Hvertill gagnar recensionen sedan boken är utkommen? Emellertid må Du ej tro att jag förgades öfver Din jemförelse mellan min bok och Forsells, hvilken sednare Du fann ändamålsenlig för skolan, men min oduglig som skolbok. Min

40

50

förtrytelse hade en reelare grund den, att Du behagade på Dina och öfriga skollärares vägnar offentligen förklara att boken ej skulle köpas. Hvad skulle Du tycka derom ifall någon vid en simpel bokhandels annoncen om Din Lärobok i Psychologien förklarar i en tidning att Han och Hans gelikar ej tänkte köpa arbetet? Jag vill lemna den insequensen derhän, att Du i en eller par numrer förut prisat såsom ett af de publika skolornes företräden, att regeringen der ägde den garanti att i dem lärdes hvad densamma anbefallte, och nu uppträder Du och »förklarar» att den första Lärobok, som Regeringen sedan mannaminne påbjuder som skolbok, svårligen skall komma att införas i skolorne. – Derom vilje vi dock vara två! Emellertid har jag nu det oakadt sålt upplagan och är således temligen tranqvil. Den enda hämd jag vill taga för allt detta är att jag endast derföre lemnade Din artikel obesvarad att Du hade lemnat så många blotta sidor, att det ingen ära var att slå sig till riddare på Din bekostnad. 1:o Berömmar Du Boreni Arithmetik för sina *korta* och *precisa* reglor. Se Hans regel om minsta gemensamma Dividenden och tag i Hans exempel 8 till första divisor. – I Matematik är ej en recension så lätt som Du tror. 2:o Påstår Du att i Arithmetiken, som dock utgör en del af analysen, ej *bevis* utan endast *förklaringar* äro möjliga. Hvad är skilnaden mellan dessa? om ej möjligen den att en arithmetisk förklaring är ett bevis som läraren förstår till 3/4 och lärjungen till hälften. – Hittills har man dock ansett att analysen hade sin lilla säkerhet i bevisen. Männe Du ej småningom kan börja ana att Du i Arithmetiskt hänseende står på samma ståndpunkt, hvarpå Du i Freja sade att Svenska Filosofherne eller Theologerne stode, nemkigen» på deras saliga konrektorers etc. etc.

Sedan jag nu i min tur, som jag hoppas, förargat Dig, så kunna vi gå öfver till annat. Du säger i Ditt sista bref att hela verlden var min förtrogna i afseende på min ansökning till Storkyro. – Att nemkigen» affären anging en löneförhöjning. När skall jag lyckas uppfostra hela verlden så att den ej är min dupe. Saken anging ej en *löneförhöjning*, utan en *gratification*!! Fi donc! Hvilken enfald att tro mig så fattig på resourcer, så monoton, att efter tvenne löneförhöjningar icke kunna producera någon annan idé, än åter en löneförhöjning. – Der finner Du orsaken, worum jag ej låtit stöta i basunen angående min lilla upptäckt, hvarföre Du nyligen pikat den fattiga Finska litteraturen. Jag är reel. Jag hade *sålt* min vara och, som hvarje solid köpman, utbjuder jag den ej sedermera åt publiken. Sälja samma sak för pengar först och sedan för ära, det strider mot mina principer. Medföljande prof derpå är derföre ämnadt åt vännen, men ej åt tidningsredaktören. – Jag har vägrat lemna Collan någon del af saken, hvarom han på Arppes disputationsmiddag anhöll. Du ser således att jag ej vill genom mitt tillgörande publicera något derom. Mitt rike är ej af denna (finska) verlden. Får någon tag i Bulletin Scientifique af härvarande redaktörer och inför deraf något, så kan Du lita derpå att jag ej rår derföre.

Efter Hällström har jag sökt professionen; men jag vet verkligen ej om jag skall fullfölja ansökningen. Jag ser dervid ingen särdeles fördel numera, sedan jag ej för än efter 8 à 10 år kan hoppas på deras löneförhöjning. Jag skall emellertid vänta tills Nordström återkommer, för att fatta mitt beslut. Retelsen att visa Patres, att jag ej behöfver dem och deras rara plats vid Consistorii-bordet, är för mig svår att besegra. Den motvägs endast af den tanken, huru förargeligt det dock blir för dem att se mig ändteligen sitta bredvid dem i fall jag fullföljer ansökningen. Hvad man ändock är för en narr! Låter jag Professionen gå mig förbi, så får jag säkert snart mitt Pastorat – mitt ljuftva Barataria

– ty man ledsnar väl att till döde dagar föda mig som extra.

Du ser att jag är i samma förlägenheten, som Mohren i Schillers Fiesko, då Han ej vet om Han skall upptäcka eller icke upptäcka sammansvärjningen.

Magnetiska Observationerne äro nu i full gång natt och dag hvar 10:de minut och göra mig en ren glädje, den enda vetenskapliga jag hittills känt, då jag med ihärdighet oaktadt alla de bekynner jag haft för de långa förberedelserne, nu ändtligen kommit så långt, att mitt scientifika samvete intet har att anmärka mot deras noggrannhet. Skulle jag hafva säkerhet att få fortsätta dem på samma sätt, så länge jag lefver, så voro jag nog dåraktig att derföre göra en uppoffring och gifva fan i allt annat, om ej af annan anledning så åtminstone för det Spass, att tänka hvilket bestyr en efterverldens Lagus eller Grönblad skulle hafva att få dem tryckta någongång efter min död; ty (att trycka sjelf hela massan och läsa dertill hörande (***) går öfver mitt tålmod.

För öfrigt aldeles intet nytt vidare än att Castrén håller på med tryckningen af sin Syrjänska grammatik; men hvar fan han skall få 400 personer, som läsa Hans 400 exemplar, öfvergår min Phantasies vildaste beräkningar.

Någon *Merx* eller *Merz* eller dylikt har i någon theologisk Tidskrift yttrat sig om Din Personlighets-lära att den ej passar för andra än menniskor i månen. Mannen skall fördömma all Hegelianism Dig till tröst. Hvarföre Han just finner personerne i månen så lämpeliga subjekter för Din theorie, vet jag ej, ty jag blott refererar hvad jag dunkelt hört.

De mina må som vanligt. Agatha har druckit brunn, hvarföre må Hon sjelf bäst veta, om det ej är helt enkelt derföre att hon ej kunnat äta brunn. Janne är Student och en af mina Amanuenser, dels för att jag ej vill låta idéen om ett filiuskap hvad på mig ankommer utslöckna, dels för att kunna hålla de andra i spatsergången, då de se hvilken punktlighet jag fordrar af min egen son. Också är jag nöjd med alla mina amanuenser – En af dem Byman är troligen författare till den artikel Du införde till Mankönets försvar. Han är en stor fruntimmers hatare, förmodligen emedan Han ej behöfver dem. Bra karl hjälper sig sjelf! För öfrigt har jag haft stor möda att afhålla Honom från att uppträda som Philosophisk författare. Du minns »de små spindlarne» – Mannen går med parasoll (utspänd) på gatorne. Det roar mig att se verlden undra deröfver, att jag håller honom som Amanuens. Han får i nödfall passera för min Alcibiades-hundsvans. – Ställ föröfrigt så till att Du ej tror Dig blifva alltför slug på mitt bref. Jag kan tryggt varna Dig, ty Du tar min varning dock ej tillgodo, emedan Du i alla fall måste göra några konklusioner af detta prat och de säkert i alla fall blifva skefva. Hvilket skulle göras.

Tuus

J. J. Nervander.

P. S. Svenskan i detta bref är prof på stilen i min Arithmetik,

P. S. Så när hade jag glömt, att bedja Dig för all del återsända böckerne som Du har från Bibliotheket). Pipping har genom anslag på svarta taflan inmanat alla utlånta böcker, i anseende till blifvande flyttning af bibliotheket, tills den 1 October). Skicka dem med någon Student. Glöm det ej för all del.